

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

Domicylowanie weksli w Oddziałach Banku Polskiego.

(Dział IV Spisu Okólników).

W ostatnich czasach często zdarzają się wypadki, że weksle, domicylowane w Oddziałach Banku Polskiego, muszą być oddawane do protestu z tego tylko powodu, że wystawcy, względnie akceptanci takich weksli nie dostarczają na termin pokrycia, gdyż albo nie wiedzą, gdzie weksle ich są domicylowane, lub też są zupełnie nieznani w okręgu odnośnego Oddziału i brak dokładnego adresu uniemożliwia ich odszukanie. Niepodawanie ściśle określonego miejsca zamieszkania stanowi pozatem dogodną okoliczność dla firm, znajdujących się w wykazie niepunktualnych płatników, które drogą domicylowania weksli w obcym Oddziale Banku Polskiego uchylają się od należytej kontroli ze strony Oddziału dyskontującego.

Wobec powyższego Oddziały, przyjmując do dyskonta weksle, domicylowane w innych Oddziałach, winny żądać od podawców takich weksli wskazania dokładnego adresu ich wystawców, względnie akceptantów, co z jednej strony zapobiegnie wypadkom protestowania weksli tylko z powodu niemożności odszukania domicylata, z drugiej zaś pozwoli na rozciągnięcie kontroli nad firmami, podstępnie domicylującymi własne weksle w niewłaściwych okręgach bankowych.

O ile będą to firmy umieszczone w wykazie niepunktualnych płatników, weksle z ich podpisami nie powinny być przyjmowane do dyskonta, w każdym zaś wypadku Oddziały, przed przyjęciem weksli domicylowanych, mają każdorazowo zbadać, czy domicylowanie weksłu jest dostatecznie usprawiedliwione zamieszkaniem wystawcy, względnie akceptanta w miejscu, gdzie niema Oddziału lub Zastępstwa Banku Polskiego, oraz odległością tego miejsca od Oddziału, w którym weksel jest domicylowany.

Jednocześnie zarządza się, aby Oddziały dyskontujące oznaczały pobranie przepisanej prowizji domicylowej przyłożeniem na przyjętych wekslach pieczęci firmowej Oddziału bez podpisów, możliwie tuż pod wzmianką, określającą domicyl.

Oddziały, w których weksle są domicylowane, obowiązane są do każdorazowego sprawdzania, czy prowizja domicylowa została pobrana i, w razie braku pieczęci Oddziału dyskontującego, winny niezwłocznie żądać od niego dodatkowego pobrania prowizji.

Uważne segregowanie przed wysyłką weksli zamiejscowych i dowodów inkasowych według miejsc płatności.

(Dział IV i IX Spisu Okólników).

Przy wysyłce weksli płatnych w miejscowościach o podobnem brzmieniu winny Oddziały zachować baczną uwagę i przestrzegać, ażeby listy kierowane były pod właściwymi adresami, ponieważ ostatnio zdarzyły się pomyłki w tym względzie. Mianowicie wskutek niedość pilnego, pośpiesznego i zbyt powierzchownego segregowania zdyskontowanych weksli zamiejscowych, tudzież dowodów inkasowych według miejsc płatności przez pracowników, zajętych w tych działach operacyj, wysłane zostały parokrotnie walory te płatne w **Chełmie**, t. j. Zastępstwie podległem Oddziałowi lubelskiemu do Torunia, i odwrotnie, weksle płatne w **Chełmnie**, Zastępstwie podległem Oddziałowi toruńskiemu — do Oddziału w Lublinie.

Rezultatem takich pomyłek są zbędne koszty powtórnej przesyłki weksli, oraz niepotrzebna korespondencja, tudzież możliwość strat dla Banku lub dla klienta z powodu spóźnionego przedstawienia danych weksli, względnie dowodów do zapłaty po dniu ich płatności, co pociąga za sobą utratę prawa regresu.

UNIEWAŻNIONE FORMULARZE.

Nr. formularza	NAZWA FORMULARZA	Używany przez	Rodzaj formularza	Przeciętna ilość formularzy po- trzebna w Od- dziale		U W A G A
				dzien- nie	mie- sięcznie	
140.	Wykaz walut, papierów wartościowych i weksli, znajdujących się u podawców, oraz udzielonych gwarancji	Podawcy dyskontowi (Oddziały i Wydział Dyskontowo-Inkasowy Oddziału Głównego)	arkusz			Stosownie do ilości instytucji finansowych, oraz firm handlowo-przemysłowych akredytowanych w P.K.K.P.
164.	Primanota sprzedaży 6% zł. bonów skarbowych (zł. biletów skarbowych)	Oddziały i Wydział Pożyczek Państwowych Oddziału Głównego	książka			1 na 3 miesiące
165.	Primanota kupna 6% zł. bonów skarbowych (zł. biletów skarbowych)	" "	książka			" "
173.	Przekazy zagraniczne (załącznik do raportu kasowego)	Wydział Przekazów Zagranicznych Oddziału Głównego	arkusz			
176.	Powiadomienie dla B. A. W. i Centralnej Księgowości o opłaconych czekach depozytowych B. A. W.	Oddziały małopolskie	arkusz			W miarę potrzeby
203.	Raport kasowy Ekspozytury	Ekspozytury	blok			1 na 2 miesiące
208.	Zestawienie raportów kasowych Oddziału Głównego	Oddział Główny	arkusz			
211.	Księga kontroli asygnat kasowych	Oddziały i Oddział Główny	zeszyt			Nieaktualny
212.	Primanota wydanych i wykupionych asygnat kasowych	" " "	zeszyt			"
213.	Kartka złożenia asygnat kasowych	" " "	kartka			"
214.	Kartka złożenia asygnat kasowych dla posiadaczy rachunków żyrowych	" " "	kartka			"
219.	Pozostałości asygnat kasowych	" " "	kartka			"
220.	Księga likwidacyjna asygnat kasowych	" " "	książka			"
225.	Kartka na zapotrzebowanie asygnat kasowych	" " "	kartka			"
229.	Kartka złożenia na wydanie biletów skarbowych	Oddziały i Wydział Pożyczek Państwowych Oddziału Głównego	kartka	10		
230.	Kartka złożenia na sprzedaż biletów skarbowych	" "	kartka	10		
231.	Pozostałości biletów skarbowych	" "	kartka	3		
232.	Primanota kupna i sprzedaży biletów skarbowych	" "	zeszyt			1 na półrocze
233.	Książka kontroli biletów skarbowych	" "	książka			1 na 2 lata
234.	Zapotrzebowanie biletów skarbowych	" "	kartka			W miarę potrzeby
238.	Zbiornik 5% biletów skarbowych	Centralna Księgowość	książka			
239.	Księga biletów skarbowych podług Oddziałów	" "	książka			
401.	Wykaz wpłat do funduszu przezorności	Oddziały i Wydziały Oddziału Głównego	arkusz			2 rocznie
432.	Wykaz wydanych zaświadczeń walutowych i wpływów walut eksportowych	Banki zastępcze	kartka			W miarę potrzeby
433.	Księga wpływu walut z eksportu oraz wydysponowanych walut eksportowych	" "	książka			" "
436.	Zawiadomienie Oddziału o wpływie waluty eksportowej	" "	kartka			" "

Formularze zniesione skreślić należy ze spisu formularzy, pozostawiając wolne numery, względnie wpisując w ich miejsce nowe.

UZUPEŁNIENIE „SPISU FORMULARZY”.

Nowe Formularze.

Nr. formularza	NAZWA FORMULARZA	Używany przez	Rodzaj formularza	Przeciętna ilość formularzy po- trzebna w Od- dziale		U W A G A
				dzien- nie	mie- sięcznie	
173.	Tymczasowe potwierdzenie na przyjęte do wymiany uszkodzone bilety bankowe	Oddziały i Wydział Kasowy Oddziału Głównego	kartka			W miarę potrzeby
176.	Księga zapasu kruszcu	Skarbiec Emisyjny	książka			
208.	Kontrola uszkodzonych biletów Banku Polskiego	Oddziały i Wydział Kasowy Oddziału Głównego	książka			W miarę potrzeby
401.	List do Skarbcza Emisyjnego zawiadomieniem o wysyłce uszkodzonych biletów bankowych	Oddziały i Wydział Kasowy Oddziału Głównego	kartka			" "
428.	Tymczasowe poświadczenie	Oddziały i Wydziały Oddziału Głównego	kartka			" "
426. II.	Zobowiązanie eksportera do oddania waluty eksportowej za towary wyliczone w rozp. Min. Skarbu z dnia 22 września 1924 r.	Oddziały i Wydział Dewizowy Oddziału Głównego	kartka			" "
426. III.	Zobowiązanie eksportera do oddania waluty eksportowej za wywożone towary z Górnego Śląska	Oddziały Górnośląskie	kartka			" "
427. II.	Zaświadczenie walutowe na wywóz towarów zagranicę wymienionych w rozp. Min. Skarbu z dnia 22 września 1924 r.	Tylko Oddziały i Wydział Dewizowy Oddziału Głównego	karton podwójny A i B (różowy)			" "
427. III.	Zaświadczenie walutowe na wywóz towarów z Górnego Śląska	Tylko Oddziały Górnośląskie	zeszyt (zielony)			" "
430.	List klienta do Dyrekcji Banku o przeprowadzenie cesji akcji Banku Polskiego	Oddziały i Centralna Księgowość	kartka			" "
431.	Tymczasowe potwierdzenie na przyjęte do przeprowadzenia cesji akcje Banku Polskiego	Oddziały i Centralna Księgowość	kartka			" "
432.	Zawiadomienie Centralnej Księgowości przez Oddział o wysyłce akcji Banku Polskiego przyjętych do przeprowadzenia cesji i o zaliczonych z tego tytułu kosztach na rachunku „Sumy Przechodnie”	Oddziały i Centralna Księgowość	kartka			" "
433.	Księga doręczeń	Oddziały i Wydziały Oddziału Głównego i Dyrekcji	książka			" "
436.	Potwierdzenie na zatrzymane fałszywe bilety bankowe	Oddziały i Wydział Kasowy Oddziału Głównego	kartka			" "
437.	Kontrola fałszywych biletów Banku Polskiego	" "	książka			" "
438.	Koperta do przesyłki fałszywych biletów bankowych	" "	koperta			" "
441.	Książka kontroli numerów awizów żyrowych wysłanych	Oddziały i Wydział Żyrowo-Przekazowy Oddziału Głównego	książka			1 na rok
442.	Książka kontroli numerów awizów żyrowych otrzymanych	" "	książka			" "

UWAGA: Zmienić dotychczasowe nazwy formularzy: Nr. 228 na „Kartka wymiany” i Nr. 270 na „Wykaz kwot do wpisania na dobro (białe bloki) ciężar (żółte bloki) rachunków żyrowych”. Przy form. Nr. 334 uzupełnić dotychczasową nazwę przez dopisanie „i przyjętych do inkasa dewiz”. Z nazwy form. Nr. 265 wykreślić słowa „i srebra”. Pod numerami formularzy 426 i 427 wpisać rzymskie I, gdyż odtąd formularze te znaczone będą 426 C/I i 427 C/I. Prócz tego w nazwie form. Nr. 426 wykreślić słowa „P. K. K. P.”, względnie „Bankowi zastępczemu” a w rubryce trzeciej „zastępcze” zmienić na „prywatne”. W nazwie form. Nr. 427 wykreślić słowa „wydawane przez P. K. K. P.”, a w rubryce trzeciej słowo „zastępcze” zmienić na „prywatne”.

Składanie przez eksporterów weksli kaucyjnych in blanco lub opiewających na złote.

(Dział XII Spisu Okólników).

Eksporterzy drzewa nieobrobionego, jaj, żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia i trzody chlewnej mają składać weksle kaucyjne w obcej walucie na kwotę, stanowiącą 5% sumy waluty, podlegającej odprzedaży Bankowi Polskiemu, o ile jej nie wpłacają natychmiast.

Ponieważ wystawianie wzmiankowanych weksli przy każdorazowej deklaracji jest zbyt uciążliwe i kosztowne zwłaszcza, kiedy eksporter wywozi często towar zagranicę, dlatego mogą Oddziały zezwalać eksporterom na pewne udogodnienia w tym względzie, polegające na tem, że klient składa jednorazowo weksel na blankiecie za 18 złotych bez podawania w nim daty wystawienia, płatności i kwoty, czyli weksel in blanco.

Jakkolwiek w punkcie 7 instrukcji eksportowej (Monitor Polski Nr. 237 z dnia 15 października 1924 r., poz. 745) nadmieniono, że weksle kaucyjne mają opiewać na 5% waluty obcej, to jednak można również i w tym wypadku odstąpić od ustalonej zasady i przyjmować weksle wystawione na złote w kwotach, stanowiących równowartość kursową 5% waluty należnej z eksportu.

Szczegóły powyższe należy odnotować w Okólniku Nr. 95 z dnia 24 października 1924 r.

Obieg biletów bankowych na 1 mieszkańca

na dzień 1 października 1924 r.

NAZWA KRAJU		Obieg w walucie odnośn. kraju*)	Kurs dolara	Wartość obiegu w dolarach	Liczba mieszk. w miljon.	Na 1 mieszk. dolarów
Francja	Frs.	40.533,936.140	18,85	2.150,341.440	39,2	54,86
Holandja	Fl.	971,710.725	2,585	375,903.569	7,0	53,70
Belgia	Frs.	7.627,895.171	20,67	369,032.185	7,5	49,20
Szwajcaria	Frs.	891,281.975	5,25	169,767.995	3,9	43,53
Anglja	Ł.	409,788.049	4,46 ^{1/4}	1.828,679.169	47,3	38,66
Danja	Kr.	472,725.692	5,75	82,213.164	3,2	25,69
Szwecja	Kr.	564,221.747	3,73	151,265.884	6,0	25,21
Norwegja	Kr.	389,072.839	7,03	55,344.643	2,6	21,29
Włochy	Lir.	17.512,800.000	23,09	758,458.207	38,8	19,55
Czechosłowacja	K. č.	8.222,658.000	34,10	241,133.665	13,6	17,73
Austria	K. a.	7,998.509,337.200	71.060,—	112,559.940	6,5	17,32
Niemcy	R. M.	3.596,100.654	4,20	856,214.441	59,9	14,29
Finlandja	M. f.	1.278,847.372	39,81	32,123.772	3,4	9,45
Jugosławja	Din.	5.968,090.940	72,34	82,500.566	12,0	6,88
Rumunja	Lei.	18.841,879.403	187,40	100,538.311	16,3	6,17
Estonja	Emk.	2.250,000.000	442,—	5,090.498	1,1	4,63
Litwa	Lit.	74,481.224	10,03	7,425.845	1,9	3,91
Polska	Zł.	460,383.770	5,185	88,791.470	27,2	3,26
Łotwa	Ls.	25,800.000	5,18	4,980.695	1,9	2,62

*) Na podstawie bilansów banków emisyjnych. Obieg biletów w Anglii obejmuje również obieg Currency Notes; obieg w Niemczech — łącznie z biletami „Rentenbanku”. Obieg we Włoszech wzięty z bilansu na dzień 1 sierpnia, w Estonji — z bilansu na dzień 31 sierpnia, w Rumunji — z bilansu na dzień 13 września. Kurs dolara — podług giełdy w New-Jorku lub w Londynie, Litwa — przez giełdę w Berlinie. Liczba mieszkańców podług „Tablic Statystycznych Polski” D-ra Ign. Weinfeld.

Wkłady oszczędnościowe.

Stopniowe odrodzenie oszczędności pieniężnej w formie wkładów w instytucjach kredytowych już się rozpoczęło. Przy nieznacznej jeszcze wysokości sum bezwzględnych, bardzo pociesającym objawem jest nadzwyczaj silny ich wzrost przeciętny wynoszący od 12·7 do 31⁹/₁₀ miesięcznie.

W t y s i a c a c h z ł o t y c h — R o k 1 9 2 4.										
Wyszczególnienie	Liczba instyt. uwzgl.	Stan w dniu 31/ VII	Sierpień		Stan w dniu 31/ VIII	Wzrost w porówn. z poprzedn. miesiącem w %	Wrzesień		Stan z dnia 30/ IX	Wzrost w porówn. z poprzedn. miesiącem w %
			wpłaty	wypłaty			wpłaty	wypłaty		
Pocztowa Kasa Oszcz.	1	3240·2	1799·3	786·9	4252·6	31·2	1206·7	668·1	4791·2	12·7
Kasy Oszczędności a)	28	911·4	487·4	235·6	1163·2	27·6	541·5	274·9	1429·8	22·9
Wojew. Południowe . . .	18	785·0	362·0	142·0	1005·0	28·0	416·1	173·8	1247·3	24·1
„ Zachodnie . . .	10	126·4	125·4	93·6	158·2	25·1	125·4	101·1	182·5	15·4
Kasy w miastach z ludn.										
1) powyżej 100 tys. . .	3	395·0	184·9	55·8	524·1	32·7	252·5	75·1	701·5	33·8
w tem Lwów . . .	2	288·7	160·0	49·6	399·1	38·2	205·9	66·1	538·9	35·0
„ Kraków . . .	1	106·3	24·9	6·2	125·0	17·6	46·6	9·0	162·6	30·0
2) od 25—100 tys. . .	13	364·8	214·9	136·8	442·9	21·4	227·7	169·0	501·6	13·3
3) powyżej 25 tys. . .	12	151·6	87·6	43·0	196·2	29·4	61·3	30·8	226·7	15·6
Spółdzielnie	30	401·2	222·3	132·6	490·9	22·4				
Wojew. centr. i wsch. . .	10	280·6	183·8	118·9	345·5	23·1	231·1	204·1	372·5	7·8
„ południowe . . .	20	120·6	38·5	13·7	145·4	20·6				

a) Miejskie i powiatowe, oraz Galicyjska we Lwowie.

Do Województw Centralnych zostały zaliczone: Wojew. Warszawskie, Łódzkie, Kieleckie, Lubelskie i Białostockie.

„ „ Wschodnich „ „ Nowogrodzkie, Wileńskie, Poleskie i Wołyńskie.

„ „ Południowych „ „ Stanisławowskie, Tarnopolskie, Lwowskie i Krakowskie.

„ „ Zachodnich „ „ Poznańskie i Pomorskie.

Źródło: wg. „Wiadomości Statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego”.

Obowiązek nadsyłania bilansów miesięcznych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Zgodnie z Okólnikiem Nr. 31 z dnia 20 marca 1922 r. mają Oddziały obowiązek nadsyłania Wydziałowi Kredytowemu bilansów miesięcznych firm, korzystających z bezpośredniego kredytu dyskontowego. Polecenie to jest w wielu wypadkach zaniedbywane.

Przypominając zatem postanowienie powołanego Okólnika jako zawsze aktualne, zwraca się uwagę Oddziałów na ścisłe przestrzeganie tego przepisu **przedewszystkiem w odniesieniu do akredytowanych instytucji finansowych.**

Obowiązek ten dotyczy tylko instytucji **centralnych**, znajdujących się w okręgu bankowym danego Oddziału, a nie oddziałów, posiadających swe centrale w obcych okręgach, gdyż obroty oddziałów takich objęte są ogólnym bilansem instytucji, przedkładanym przez centralę za pośrednictwem właściwego Oddziału Banku Polskiego.

Falsyfikaty 10-dolarowych biletów Stanów Zjedn. Ameryki Północnej.

(Dział XII Spisu Okólników).

Departament Skarbu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej zawiadamia o pojawieniu się w obiegu nowego falsyfikat 10-dolarowego biletu, emitowanego przez Federal Reserve Bank w Chicago, Illinois. W prawym górnym — oraz lewym dolnym rogu falsyfikat 10-dolarowego biletu brak litery kontrolnej.

Falsyfikat jest odbitką fotograficzną wykonaną na dwu sklejonych stronach niezadrukowanymi odciwkami papieru, między którymi rozmieszczono kilka nitów jedwabnych. Pieczęć nie została zabarwiona. Falsyfikat nosi numer Skarbu V 120987 i zamiast litery „G”, oraz numeru „7” w czterech rogach umieszczono literę „T”, tudzież cyfrę „5” w górnym prawym — i dolnym lewym rogu. Wszystkie cyfry, zarówno numer Skarbu, jakoteż numery Banku są wykonane ręcznie niebieskim atramentem. Odwrotna strona falsyfikat 10-dolarowego biletu jest niebieska zamiast zielona. Ogólne wykonanie jest nieudatne.

Ogłoszone upadłości.

Liczby upadłości ogłoszone przez sądy w I półroczu 1924 r. są daleko niższe aniżeli można się było spodziewać w związku ze stabilizacją waluty i przeżywany kryzysem gospodarczym. Nie należy jednak z drugiej strony zapominać o tem, że poniższa tabela nie obejmuje tych upadłości, które zostały załatwione polubownie między stronami.

L a t a 1 9 2 2 — 1 9 2 4.									
Dzielnica Rodzaj firmy	Rok 1922	Rok 1923	Rok 1924	W t e m m i e s i ą c e					
				I	II	III	IV	V	VI
Polska	15	6	33	1	1	3	7	16	5
Województwa:									
centralne	7	2	15	—	1	2	3	7	2
wschodnie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zachodnie	7	4	15	1	—	—	4	7	3
południowe.	—	—	2	—	—	—	—	2	—
śląskie	1	—	1	—	—	1	—	—	—
w tem:									
Firmy przemysłowe	3	2	4	—	—	1	—	2	1
" handlowe	11	2	29	1	1	2	7	14	4
" kredytowe	1	2	—	—	—	—	—	—	—
" spółki akcyjne	—	—	2 ^a	—	—	—	—	1	1
" " z ogr. odp.	3	3	2	1	—	—	—	1	—
w tem.									
przemysłowe	1	2	—	—	—	—	—	—	—
handlowe.	2	—	2	1	—	—	—	1	—
kredytowe	—	1	—	—	—	—	—	—	—
spółdzielnie	1 ^b	—	—	—	—	—	—	—	—
Spółki firmowe:									
Spółki firm. komand.	1	—	8	—	1	2	1	3	1
Firmy pojedyncze									
w tem:									
przemysłowe	2	—	4	—	—	1	—	2	1
handlowe	8	2	17 ^c	—	—	—	6	9	2
kredytowe	—	1	—	—	—	—	—	—	—

a) W tem dwie Spółki handlowe, z których charakter handlowy jednej nie jest ściśle stwierdzony.

b) Spółdzielnia kredytowa.

c) W tem charakter handlowy 3 firm nie jest ściśle stwierdzony.

Źródło: Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowe, niemieckie bilety bankowe.

(Dział XII Spisu Okólników).

Bank Rzeszy zawiadamia, że w najbliższym czasie pojawią się w obiegu nowe bilety bankowe z datą 11 października 1924 r., a mianowicie:

po 10 Reichsmark	na papierze jasnoniebieskim, wymiaru 75 × 150 mm,
po 20 Reichsmark	na papierze koloru gemzowego, wymiaru 85 × 170 mm,
po 50 Reichsmark	na papierze różowym, wymiaru 85 × 170 mm,
po 100 Reichsmark	na papierze białym z zielonym odcieniem w górnej części przedniej strony, wymiaru 90 × 180 mm.

Sposób przesyłki list dyskontowych „A”, wykazów dekadowych i wyciągu miesięcznego z arkuszy kredytowych do Wydziału Kredytowego.

(Dział IV Spisu Okólników).

Nadsyłane Wydziałowi Kredytowemu co dekadę listy dyskontowe „A” winny być — zgodnie z Okólnikiem Nr. 114 z dnia 2 lipca 1923 r. — układane według grup, w każdej zaś grupie według podawców z podziałem na miejscowe i zamiejscowe w porządku alfabetycznym, czego niektóre Oddziały zupełnie nie przestrzegają, utrudniając tem samem kontrolę list Wydziałowi Kredytowemu.

Z listami dyskontowymi „A” należy przysyłać dekadowy wykaz podawców podług grup (form. D. Kred. Nr. 540) łącznie ze specyfikacją wykorzystanego przez podawców kredytu w ciągu dekady (form. D. Kred. Nr. 517). Niezależnie od tego winien być przedstawiany Wydziałowi Kredytowemu dekadowy stan obciążenia firm podawczych o przyznany kredyt ponad zł 100.000 (form. D. Kred. Nr. 528).

Jednocześnie poleca się Oddziałom sporządzać odtąd miesięczne wyciągi z arkuszy kredytowych (form. D. Kred. Nr. 530) **w trzech egzemplarzach**, z których dwa mają być wysyłane Wydziałowi Kredytowemu, trzeci natomiast jako kopja winien pozostać w Oddziale.

Podawanie w sprawozdaniach miesięcznych Oddziałów ilości sztuk odrzuconych weksli w stosunku procentowym do łącznej miesięcznej podaży.

(Dział IV Spisu Okólników).

W sprawozdaniach miesięcznych (form. D. Kred. Nr. 510) większość Oddziałów nie wykazuje na stronie pierwszej w wierszu 5 i 6 stosunku procentowego odrzuconych weksli do łącznej ilości sztuk weksli podanych do dyskonta, przez co nie uwydatnia się w sposób należyty i przejrzysty wykazywanych sum.

Przypomina się zatem Oddziałom, że procentowe uwidacznianie jest konieczne, i — o ile Oddział zaniedba tego — Wydział Kredytowy zmuszony jest sam ten brak uzupełniać. *suma*

Obliczenie omawianego stosunku procentowego uskutecznia się w ten sposób, że ~~ilość sztuk~~ weksli odrzuconych (miejscowych lub zamiejscowych) mnoży się przez 100, a otrzymany iloczyn dzieli następnie przez ogólną ilość sztuk weksli (miejscowych lub zamiejscowych) podanych do dyskonta w okresie sprawozdawczym.

Korespondenci Banku Polskiego w Belgji.

Zmiana adresu Midland Bank Ltd. w Londynie.

(Dział XII Spisu Okólników).

W poprzednim numerze „Wiadomości” wskazano Oddziałom Banque pour le Commerce et l'Industrie à Varsovie w Antwerpii jako jedyne korespondenta Banku Polskiego w Belgji po zamknięciu rachunku w Banque Générale de Dépôts w Brukseli.

Niniejszym uzupełnia się powyższe zawiadomienie w tym kierunku, że korespondentem głównym Banku Polskiego w Belgji jest Banque Belge pour l'Etranger w Brukseli, dokąd należy kierować wszystkie wpłaty, oraz inkaso na Belgję, natomiast do Banque pour le Commerce et l'Industrie à Varsovie w Antwerpii jedynie wpłaty i inkaso na Antwerpię.

Stosownie do życzenia Midland Bank Ltd. Londyn, zawiadamia się Oddziały, będące z nim w stosunkach, że obecny adres tego banku brzmi:

Midland Bank, Ltd.

Overseas Branch

122, Old Broad Street, London, E. C. 2.

Wykonanie planu Davesa.

Komisja Odszkodowań ustaliła w październiku 1924 r. następujące wytyczne dla wykonania planu Davesa: 1) Niemcy zobowiązują się do wydania i ogłoszenia przepisów prawnych, niezbędnych dla wykonania planu Davesa, powołają organy wykonawcze i organy kontroli oraz utworzą nowy Bank Państwa i nowe Towarzystwo Państwowych Kolei Żelaznych, wydając „Trustee” świadectwa na obligacje kolejowe i obligacje przemysłowe; 2) skoro tylko plan Davesa zacznie być wykonywany, z zachowaniem wszystkich warunków ustalonych przez ekspertów, Niemcy otrzymają pożyczkę w wysokości 800 milionów marek złotych. Jednocześnie Komisja Odszkodowań uzupełniła par. 248 Traktatu Wersalskiego w tym kierunku, że pożyczka międzynarodowa w wysokości 800 milionów marek złotych będzie zagwarantowana hipoteką generalną ogółu dóbr i wpływów państwowych i że sumy z tytułu tej pożyczki mają absolutne pierwszeństwo nad wpływami z tytułu odszkodowań.

Zgodnie z powyższym planem Rząd Rzeszy, jak podaje „Société de Banque Suisse”, wydał w dniu 11 października 1924 r. ustawę o reformie monetarnej, na zasadzie której jednostką monetarną jest obecnie marka Rzeszy (Reichsmark) czyli marka złota, dzieląca się na 100 fenigów. Marki papierowe będą zamienione na złote według relacji: jedna marka złota za jeden biljon marek papierowych (1,000.000,000.000). Dawne bilety Reichsbanku pozostaną pieniądzem legalnym do czasu puszczenia w obieg nowej waluty. Będą wybijane złote 10 i 20 markówki, 900 próby, licząc 1392 marek z funta czystego złota oraz srebrne 1 i 5 - markówki tudzież bilon po 1, 2, 5, 10 i 50 fenigów. Obowiązek przyjmowania monet srebrnych ograniczono do 20 marek, bilonu do 5 marek.

W początkach listopada 1924 r. nowa marka niemiecka była już notowana na giełdach zagranicznych. Za 100 marek płacono w New-Yorku w dniu 7 listopada 1924 r. 23,80 dolarów.

Jedyną instytucją emisyjną będzie **nowy Reichsbank** z przywilejem emisyjnym na lat 50. Przywileje emisyjne innych banków jak: „Rentenbank” oraz „Deutsche Golddiskontobank” zostały zniesione. Jedyne cztery banki, a mianowicie: Bawarski, Wirtemberski, Badeński i Saski zachowują nadal prawo emisji do łącznej sumy 194 milionów marek, jako część emisji Rentenbanku, lecz tylko do czasu likwidacji tego ostatniego.

Kapitał zakładowy Reichsbanku został ustalony na minimum 300, maximum 400 milionów marek złotych. Dawniejsi akcjonariusze mogą uczestniczyć w subskrypcji kapitału nowego Reichsbanku drogą zamiany swoich akcji, jednak tylko do wysokości 100 milionów marek złotych. Nabywanie nowych akcji będzie się odbywało za złoto, dewizy lub akcje Golddiskontobank.

Dyrekcja Reichsbanku składa się wyłącznie z obywateli niemieckich. W skład Rady Generalnej wchodzi 14 osób, z których 7 — obywatele niemieccy, a pozostali: jeden Francuz, Anglik, Belgijczyk, Włoch, Amerykanin, Holender i Szwajcar. Prezesem Banku musi być Niemiec. Członków Rady — Niemców wybierają akcjonariusze, członków — cudzoziemców wybiera Komitet Organizacyjny. Jeden z cudzoziemców — może być z członków Rady — będzie pełnił funkcje Komisarza przy emisji biletów bankowych. Zakres działania nowego Banku w niektórych punktach, jak np. przy dyskoncie i pożyczkach na zastaw, różni się znacznie od przepisów dawniejszego Reichsbanku. Rząd Rzeszy ma prawo do kredytu do wysokości 100 milionów marek na przeciąg najwyżej 3 miesięcy, ponadto administracja poczt i koleje państwowe mogą mieć kredyt do łącznej sumy 200 milionów marek. Bank będzie obowiązany prowadzić specjalny rachunek wpływów z tytułu planu odszkodowań. Należności Komisji Odszkodowań nie mogą przewyższać bez zezwolenia Banku 2 miliardów marek. Emisja biletów podlega kontroli Komisarza Banku. Pokrycie biletów bankowych wynosi 40% w złocie lub dewizach, z czego $\frac{3}{4}$ t. j. 30% musi być w złocie; pokrycie reszty emisji — weksle lub czek. Ustawowe pokrycie może być zmienione tylko w wypadkach nadzwyczajnych, na zasadzie uchwały Rady Generalnej Banku i w tych wypadkach suma emisji bez ustawowego pokrycia podlega opodatkowaniu. Jeżeli pokrycie w ciągu tygodnia lub dłużej będzie poniżej 40%, stopa dyskontowa winna wynosić co najmniej 5%. Z całego czystego zysku przeznaczają się 20% na fundusz rezerwowo aż do chwili, dopóki fundusz ten nie dojdzie do 12% sumy biletów w obiegu. Akcje mają prawo do 8% dywidendy; ewentualna nadwyżka czystego zysku dzieli się według przewidzianego planu między Rząd Rzeszy, akcjonariuszy oraz na rezerwy specjalne Banku.

Specjalna ustawa przewiduje **wycofanie z obiegu biletów Rentenbanku**, bilety niepuszczone jeszcze w obieg przejmie Reichsbank z obowiązkiem zniszczenia ich. Kapitał Rentenbanku zostaje zredukowany do połowy, t. j. do 2 miliardów marek rentowych na potrzeby rolnictwa oraz dla podtrzymania obligacji przemysłowych. Reichsbank będzie musiał zlikwidować marki rentowe w obiegu w ciągu 10 lat. W tym celu

będzie stworzony specjalny fundusz amortyzacyjny, który pozwoli na ich wycofanie do wysokości 1200 milionów marek rentowych. Fundusz amortyzacyjny zasila się 5% z obciążenia rolnictwa, a oprócz tego Rząd Rzeszy będzie przeznaczał rocznie 60 milionów marek rentowych, jak również i swoją część z dochodów Reichsbanku. Kredyty udzielone przez Reichsbank na rachunek Rentenbanku (około 870 mil. marek rentowych) będą musiały być zlikwidowane w ciągu 3 lat.

Najgorętszą opozycję w Reichstagu wywołała **ustawa o nowym Towarzystwie Niemieckich Kolei Żelaznych** z uwagi na konieczność zmian w konstytucji. Nowe Towarzystwo będzie rozporządzało kapitałem akcyjnym 15 miliardów marek złotych, z których 2 miliardy w akcjach uprzywilejowanych i 13 miliardów w akcjach zwykłych. Akcje uprzywilejowane będą na okaziciela i z prawem do dywidendy, akcje zwykłe będą zapisane na imię Rzeszy lub jednego z państw niemieckich. Towarzystwo będzie obciążone długiem odszkodowaniowym w wysokości 11 miliardów, na umorzenie którego będą wypuszczone obligacje hipoteczne pierwszego stopnia na sumę równą 11 miliardom marek złotych. Obligacje te zabezpieczone całym ruchomym i nieruchomym majątkiem Towarzystwa będą przeznaczone na rachunek odszkodowań w zawiadywaniu Komisarza, mianowanego przez Komisję Odszkodowań. Towarzystwo otrzymuje od Rządu na przeciąg 40 lat monopol eksploatacji niemieckich kolei żelaznych pod warunkiem, że do tego czasu wszystkie akcje uprzywilejowane będą zamortyzowane, wykupione lub wycofane z obiegu. Wpływy z emisji akcji uprzywilejowanych będą przelewane w $\frac{1}{4}$ na rzecz Rządu Rzeszy i w $\frac{3}{4}$ na rzecz Towarzystwa. Zysk roczny z eksploatacji przeznacza się: 1) na spłatę procentów i amortyzację obligacji hipotecznych z tytułu odszkodowań, 2) na spłatę procentów i amortyzację innych ewentualnych pożyczek, 3) na utworzenie funduszu rezerwowego, na co przeznacza się najmniej 2% całego zysku, dopóki fundusz ten nie osiągnie sumy 500 milionów marek złotych. Jeżeli po dokonaniu powyższego podziału pozostanie jeszcze nadwyżka to przeznacza się ona na dywidendę dla akcji uprzywilejowanych, na tworzenie rezerw, oraz ewentualnie na superdywidendę, z której $\frac{1}{3}$ dla akcji uprzywilejowanych i $\frac{2}{3}$ dla akcji zwykłych. Rada Administracyjna składa się z 18 członków, w połowie z obywateli niemieckich, w drugiej połowie — cudzoziemców. Prezes, dyrektor naczelny i dyrektorzy — obywatele niemieccy. Zagraniczni członkowie Rady wyznaczają specjalnego komisarza kolei, który będzie czuwał nad prawami właścicieli obligacji i będzie miał prawo szerokiej kontroli.

Kapitał akcyjny **Banku dla Niemieckich Obligacji Przemysłowych** został ustalony na 10 miliardów marek złotych, z czego zostało wpłacone 25%, czyli $2\frac{1}{2}$ miljarda. Rada Administracyjna składa się z 15 członków, z których czterech wybierają członkowie zagraniczni Rady Generalnej Reichsbanku, trzech Komisja Odszkodowań, siedmiu — mianuje Rząd Rzeszy. Prezesem Banku musi być Niemiec.

Celem Banku będzie emisja „Industrie — Bonds”, t. j. specjalnych obligacji przemysłowych, zabezpieczonych hipoteką pierwszego stopnia, regulowanie procentów od nich, ich amortyzacja, przechowywanie, oraz wszystkie związane z tem operacje.

Na zasadzie obligacji przemysłowych na sumę 5 miliardów marek złotych, zabezpieczonych pierwszą hipoteką na majątku całego przemysłu niemieckiego (rolnictwo i przedsiębiorstwa transportowe są wolne od tego obciążenia), Bank wniesie Komisarzowi „Trustee” sumę $4\frac{1}{4}$ miljarda marek złotych w „Industrie Bonds”. Reszta 750 milionów marek złotych pozostanie w kasach Banku jako pokrycie równej sumy obligacji przemysłowych, oddanych „Trustee”. Bony będą opiewały na okaziciela i nie mogą być przedstawione do zapłaty przez wierzycieli, lecz ich amortyzacja będzie przeprowadzona albo drogą losowania ze środków, dostarczonych przez dłużników, lub też przez kupno na rynku. Poczynając od 1-go stycznia 1937 roku, Bank będzie miał możliwość wypowiedzenia całej pożyczki. Jest ona emitowana w dwóch ratach po 2 i pół miljarda marek złotych każda. Pierwsza rata będzie dawała 5% rocznie, a poczynając od 3-go roku będzie przeznaczany 1% na amortyzację, powiększoną o procenty ze spłaconego kapitału. Druga rata — w pierwszym roku nieoprocentowana, poczynając od drugiego roku będzie przynosiła 5%, do czego z nadejściem trzeciego roku będzie dochodził 1% na amortyzację, na którą przeznaczają się również procenty ze spłaconego kapitału. Bank będzie mógł również wypuścić bony w walucie zagranicznej. Procenty i sumy, przeznaczone na amortyzację, będą przesyłane do Reichsbanku na konto Komisarza „Trustee” i na korzyść agenta generalnego dla wpłat odszkodowaniowych. Rząd Rzeszy gwarantuje kapitał, procenty i amortyzację obligacji przemysłowych.

Jednym słowem przemysł niemiecki będzie musiał dostarczyć na rachunek odszkodowań odsetki w wysokości 5% rocznie i 1% na amortyzację od 5 miliardów marek złotych. Zastaw tych obligacji opiera się na całym majątku przedsiębiorstw przemysłowych, obowiązanych do wpłat.

Niemiecka 7% pożyczka odbudowy z 1924 r. na 800 milionów marek niemieckich w złocie (Plan Davesa).

Z początkiem października 1924 r. zebrała się w Londynie grupa międzynarodowych bankierów dla określenia warunków niemieckiej pożyczki odbudowy, ustanowionej w celu realizacji planu Davesa przyjętego w sierpniu 1924 r. na Konferencji Londyńskiej przez rządy państw zainteresowanych.

Pożyczka ma ułatwić uiszczenie przez państwo niemieckie wypłat z tytułu odszkodowań i innych zobowiązań finansowych, wynikających z Traktatu Wersalskiego.

Emisja pożyczki na efektywną sumę, względnie równowartość 800 milionów marek w złocie została rozdzielona na 9 następujących państw, które przytacza się ze wskazaniem kwoty, jaka na każde z nich przypadła.

Stany Zjednoczone . . .	\$ 110,000.000	Holandja	£ 2,500.000
Wielka Brytania . . .	£ 12,000.000	Belgia	„ 1,500.000
Francja	„ 3,000.000	Szwecja	Kr. szw. 25,200.000
Szwajcaria	„ 3,000.000	Włochy	Lirów 100,000.000

Drobna część tej pożyczki w wysokości 10 milionów marek w złocie została bez dopuszczenia do subskrypcji publicznej pokryta przez syndykat niemiecki, zorganizowany przez Bank Rzeszy i ma służyć na pokrycie kosztów emisji i druku obligacji na łączną sumę 790 milionów marek w złocie.

Kapitał i zyski z tej pożyczki są wolne od wszystkich podatków niemieckich obecnie i w przyszłości.

Pożyczka ma podwójny cel: ma służyć jako zabezpieczenie stabilizacji waluty niemieckiej i ma finansować import towarów niezbędnych dla Niemiec podczas pierwszego okresu odbudowy ekonomicznej kraju, co już obecnie odbiło się w bardziej liberalnej polityce walutowej Niemiec. Stanowi ona bezpośredni dług nałożony na państwo niemieckie, przyczem zyski i amortyzacja tegoż stosownie do złożonego na konferencji londyńskiej zobowiązania Rządu niemieckiego są gwarantowane:

- 1) w ogólności całkowitym majątkiem i dochodami państwa niemieckiego,
- 2) prawem do szczegółowego zastawu 1-go stopnia na periodycznych wpłatach uiszczanych (zgodnie z planem Davesa) przez Niemcy Komisarzowi Generalnemu z tytułu zobowiązań odszkodowaniowych. Za uiszczenie tych wpłat odpowiadają wszystkie państwa, wchodzące w skład Rzeszy, całym swym majątkiem i dochodami,
- 3) prawem do szczegółowego zastawu 1-go stopnia na wpływach brutto osiągniętych przez państwo niemieckie z opłat celnych, z podatków od tytoniu, piwa, cukru, jak również na wpływach netto z monopolu spirytusowego.

Wpływy roczne przewidziane ze źródeł dochodowych wymienionych w pozycji 3 zostały oszacowane na 1 miliard marek niemieckich w złocie. Rząd niemiecki zobowiązał się, iż do czasu istnienia zastawu z tytułu powyższej pożyczki nie ustanowi zastawu analogicznego, względnie z tym samym stopniem pierwszeństwa na źródłach dochodowych podanych w pozycji 3.

Na umorzenie pożyczki przewidziany jest okres 25 lat, który upływa z dniem 15 października 1949 r. Umorzenie następuje przy pomocy funduszu amortyzacyjnego, do którego przelewa się corocznie $1\frac{1}{2}\%$ od ogólnej kwoty pożyczki, plus procenty ze spłaconej uprzednio części długu. Roczne więc obciążenie Niemiec z tytułu pożyczki na amortyzację i oprocentowanie (7%) będzie wynosiło $8\frac{1}{2}\%$. Ciągnięcia amortyzacyjne będą odbywały się we wrześniu każdego roku, przyczem wylosowane papiery płatne są 15 następnego miesiąca. Trust będzie miał jednakże prawo (w razie gdyby papiery podlegające według planu amortyzacyjnego wylosowaniu — stały niżej pari) skupić je na giełdzie, zamiast umorzyć drogą ciągnięcia.

Państwo niemieckie oddaje co miesiąc Trustowi $\frac{1}{12}$ ogólnej kwoty, jaka przypada rocznie do uiszczenia z tytułu oprocentowania i amortyzacji pożyczki.

Między Rządem niemieckim a Komisją odszkodowań przyszło do porozumienia w tym kierunku, że sumy płatne przez Niemcy z tytułu zaciągniętej pożyczki mają absolutne pierwszeństwo przed kwotą uiszczaną na podstawie zobowiązania odszkodowaniowego.

We Włoszech, Szwecji i Szwajcarji obligacje są wypuszczone częściowo lub całkowicie w walucie danego kraju; w innych państwach europejskich obligacje opiewają na funty szterlingi. Warunki emisyjne są we wszystkich państwach prawie jednakowe. Kurs emisyjny papierów pożyczki (na łączną sumę 790 milionów marek w złocie) wynosi 92% nominalnej wartości. Dział pożyczki, zarezerwowany dla

Szwecji został pokryty na warunkach szczególnych; utworzył się tamże specjalny syndykat „Holding Company”, który pokrył całą pożyczkę we własnym imieniu — ze swej strony zaś wypuścił papiery na $6\frac{1}{2}$ po kursie emisyjnym $97\frac{1}{2}$.

Pozatem oprocentowanie obligacji wypuszczonych we wszystkich innych krajach — nie wyłączając i St. Zjednoczonych — wynosi 7%. Podczas gdy działy pożyczki zarezerwowane dla państw europejskich spłacalne są „al pari”, dział amerykański uzyskał przywilej spłacenia po kursie 105%, przez wzgląd na przewidywany zysk na kursie obligacji wypuszczonych w innych walutach (jak funty szterlingi, liry i t. p.).

Jak komunikuje „Société de Banque Suisse”, emisja była wszędzie uwieńczona sukcesem. W New-Yorku w ciągu kilku minut po otwarciu subskrypcji pożyczka została kilkakrotnie pokryta. W Londynie pożyczka była pokryta więcej niż dwunastokrotnie. W Szwecji obligacje wypuszczone przez tamtejszy syndykat na specjalnych wyżej podanych warunkach zostały dopuszczone do publicznej rozprzedaży na sumę 16 milionów koron szw. (resztę objęła grupa banków). Obligacje te zostały zakupione w ciągu pół godziny. W Holandji zapisy również przekroczyły kilkakrotnie kwotę subskrypcyjną. Pokrycie pożyczki w Szwajcarii rozpatrywane jest w oddzielnym artykule. We Francji pożyczka została objęta przez grupę banków bez dopuszczenia do publicznej subskrypcji; obligacje, opiewające na funty szterlingi, mają być dopuszczone do obrotu na giełdzie paryskiej i przejść tą drogą między szerszą publiczność. Dział belgijski został również objęty przez grupę banków. Zapisy we Włoszech zostały zamknięte z dniem 30 października z kilkakrotną nadsubskrypcją.

Subskrypcja niemieckiej pożyczki odbudowy.

a) w Szwajcarii.

W przeciwstawieniu do sensacyjnych doniesień szeregu agencji telegraficznych o kilkakrotnem przesubskrybowaniu niemieckiej pożyczki odbudowy (realizacja planu Davesa) uderzają swą zrównoważoną krytyką artykuły, umieszczone w dwóch ostatnich numerach zurychskiej „Finanz Revue”, które tembardziej są godne uwagi, że pismo to, pomimo redagowania go w języku niemieckim, stara się z zupełną bezstronnością oświetlić ujemne strony pożyczki z punktu widzenia finansowej i gospodarczej polityki Szwajcarii.

Artykuły te dają możność wejrzenia poza kulisy wszechświatowej gry o wielką stawkę, jaką jest powtórne opanowanie rynku światowego przez Niemcy, przy finansowej pomocy swych głównych konkurentów.

Ogólna kwota niemieckiej pożyczki odbudowy przydzielona na Szwajcarię przez Centralny Syndykat Emisyjny w Londynie, podzielona została przez lokalny Syndykat Emisyjny w Szwajcarii na trzy części, a mianowicie:

pierwsza część w sumie 985.000 £ i 12,4 milionów franków szw. została dopuszczona do publicznej rozprzedaży między poszczególnych subskrybentów,

druga część w wysokości 385.000 £ i 2,6 milionów franków szw. została przejęta przez kartel wielkich banków szwajcarskich,

trzecią część w wysokości 1.000.000 £ zarezerwowano „dla specjalnych celów”. Co do tej części Syndykat Emisyjny daje zupełną gwarancję, że nie będzie ona dopuszczona do obrotu na giełdach Szwajcarii, do chwili uzyskania możności sprzedaży obligacji pożyczki, opiewających na funty szterlingi na giełdzie w Londynie.

Odnosnie do powyższej pożyczki daje się zauważyć na tamtejszym gruncie szereg komentarzy, które przytacza się poniżej.

Spółeczeństwo szwajcarskie czuje się pokrzywdzone, że do publicznej rozprzedaży zostało dopuszczone tylko 60% obligacji, opiewających na funty szterlingi, a prawie 40% opiewających na franki szw. Kapitalista bowiem, subskrybujący w funtach szterlingach, wychodzi z tego słusznego założenia, że kurs emisyjny 92% nominalnej wartości przy obligacjach, opiewających na franki szwajcarskie, nie jest dostateczną kompensatą za ryzyko w stosunku do państwa, które wszystkich swych starych dłużników wywiodło w pole. Chętniej przeto każdy decyduje się na zakup obligacji w funtach szterlingach, licząc na podniesienie się ich kursu w stosunku do franka szwajcarskiego, a tem samem na zakupienie po 87, względnie 86% nominalnej wartości. Ponadto obligacje w funtach szterlingach mają jeszcze i tę dobrą

stronę, że będą dopuszczone na giełdzie londyńskiej z obowiązkiem jednak uiszczenia przez właściciela angielskiego podatku stemplowego.

Przewidywania co do kursu tej pożyczki w przyszłości są bardzo pesymistyczne. Chociaż bowiem w chwili subskrypcji giełda genewska notuje je już po 94% nominalnej wartości, a więc o 2% wyżej niż kurs emisyjny, można powątpiewać, czy kurs ten utrzyma się nadal, zwłaszcza, gdy z końcem listopada subskrybenci będą musieli uiścić całkowitą należność za zakupione obligacje. Należy bowiem zaznaczyć, że pod wpływem bezkrytycznych i przesadzonych doniesień dzienników o powodzeniu pożyczki wytworzyła się wśród subskrybentów formalna epidemia zapisów. Całe masy lekkomyślnych osób, względnie tworzących się doraźnie spółek, zwiększały dzień po dniu wysokość zapisu byle tylko uzyskać pewność, że przy stosunkowym przydziale obligacji, zawsze jednak zostaną chociażby w części uwzględnieni. Osoby te zapisywały się na większe sumy aniżeli istotnie chciały pokryć, przyczem tego rodzaju spekulacja była tembardziej ułatwiona, że Syndykat Emisyjny nie wymagał wysokiej przedpłaty i nie żądał żadnej specjalnej gwarancji, iż subskrybent wypełni swe zobowiązanie. Przy tak szeroko więc wybujałej zapisomani musi się zdarzyć, że pomimo nadsubskrypcji, o jakiej codziennie donoszą komunikaty telegraficzne, szerokie masy subskrybentów otrzymają obligacje na większe sumy aniżeli w rzeczywistości chcieli dla siebie zarezerwować. Wtedy zaś z przykrością skonstatują, że rynek przesycony jest obligacjami, rzuca-nemi przez towarzyszków niedoli, a ponadto przez kartel wielkich banków, który zobowiązał swych członków do niesprzedawania tych obligacji przez jeden rok (t. j. dopóki nie zostaną one dopuszczone do obrotu na giełdzie londyńskiej). Zobowiązaniu temu jednak brak egzekutywy (nie obchodzi ono bowiem nic tamtejszych giełd), a nadto mogą one być już obecnie sprzedawane w handlu terminowym na okres dziesięciu miesięcy.

Koła finansowe Szwajcarii domagają się ścisłego ustalenia, czy część pożyczki niemieckiej, przydzielona Szwajcarii, jest składową częścią tego działu, jaki przypada na Anglię. Niemcy bowiem — zdaniem „Finanz Revue” — przez oszukańczą politykę bankruta, obliczoną na rozmyślne obniżenie wartości marki niemieckiej naraziły już i tak na miliardowe szkody majątek obywateli szwajcarskich. Mogą przeto zasługiwać na zaufanie kredytowe tylko wtedy, jeżeli pewność taką wytworzy bagnet francuski i angielskie działa okrętowe. Finansjera szwajcarska była przekonana, że oferowane obligacje pożyczki stanowią część składową działu angielskiego i jako takie są należycie zabezpieczone dzięki argumentom siły, jakie w stosunku do Niemiec posiada Anglia, a których nie może z istoty rzeczy mieć małe państewko sąsiadujące z nimi. Ponieważ zaś z gazet angielskich widoczne jest, że dział pożyczki niemieckiej wydzielony na Holandję, Szwajcarję, Szwecję nie ma być uważany za część pożyczki angielskiej (do oficjalnych zaś notowań na giełdzie w Londynie będą dopuszczone tylko obligacje opiewające na funty szterlingi) przeto odpada jedyne z punktu widzenia gospodarstwa narodowego uzasadnienie subskrybowania tejże pożyczki. Wolny bowiem arbitraż tem samem jest zupełnie uniemożliwiony. Szwajcarski zaś portfel inwestycyjny, przeciążony papierami zagranicznymi, które nie mogą być każdorazem zrealizowane na rynku w Londynie lub w New Yorku, będzie obecnie z punktu widzenia bilansu płatniczego państwa zwiększony o nową ilość martwego kapitału. Czysto szwajcarski charakter pożyczki niemieckiej wydaje się być dla tamtejszego społeczeństwa zbyt niebezpiecznym. Jeżeli bowiem w Niemczech weźmie znowu górę kierunek bolszewicki lub skrajnie nacjonalistyczny, względnie oba naraz, natenczas chodziłoby o to, aby niemiecki majątek mógł być zasekwestrowany na zaspokojenie pretensji wierzycieli. W tym wypadku w Anglii i w angielskich kolonjach znajdzie się o wiele więcej prywatnego majątku obywateli niemieckich, który może być obłożony sekwestrem — aniżeli w Szwajcarii, nieposiadającej ponadto środków do bronięcia tego rodzaju sekwestru, zarządzanego dla zabezpieczenia pretensji szwajcarskich poddanych, którzy zakupili obligacje niemieckiej pożyczki odbudowy.

Jako najlepsza przestroga dla subskrybentów może służyć kurs tej pożyczki w Amsterdamie, gdzie jest ona rozmaicie notowana, zawsze jednak **poniżej kursu emisyjnego**. Poza tem należy zwrócić uwagę, że pożyczka dla odbudowy Węgier wypuszczona conajmniej na podobnie dobrych, jeżeli nie lepszych podstawach (z oprocentowaniem rocznem 7,5%) zwykowała wprawdzie, zawsze jednak jest do nabycia w dowolnej ilości po 90% nominalnej wartości.

Reasumując powyższe można stwierdzić, iż finansjera szwajcarska zarzuca niemieckiej pożyczce odbudowy: 1) że nie daje należytej rentowności w stosunku do wielkiego **ryzyka utraty kapitału**, 2) jest droższa niż analogiczne papiery innych pożyczek (jak węgierska i t. p.), 3) jest szkodliwa z punktu widzenia gospodarstwa narodowego, jako martwy kapitał dla bilansu płatniczego Szwajcarii. Horoskopy

co do kształtowania się jej kursu na giełdach pieniężnych są jaknajbardziej niekorzystne, zwłaszcza z uwagi na wybitnie spekulatywny charakter zapisu.

Przytoczone poglądy charakteryzują stosunek tamtejszych sfer finansowych do pożyczek zagranicznych, który przy ewentualnych emisjach pożyczki polskiej należy mieć na uwadze.

b) w Holandji.

Dział niemieckiej pożyczki odbudowy zarezerwowany dla Holandji wynosi 2 miliony 500 tysięcy funtów szterlingów, który zgodnie z komunikatem „Société de Banque Suisse„ został również podobnie jak i w innych krajach pokryty z kilkakrotną nadsubskrypcją. Wynik ten jednak nie dowodzi, jakoby opinia publiczna była przyjaźnie usposobiona do Niemiec. Berlińska „Industrie und Handel-Zeitung” komunikuje, że Zarząd giełdy pieniężnej w Amsterdamie przedstawił obszerny memoriał holenderskiemu Ministerstwu Finansów i Spraw Zagranicznych z prośbą odmownego załatwienia starań o dopuszczenie tej pożyczki do oficjalnych notowań na giełdzie w Amsterdamie i Rotterdamie. Prośbę swą uzasadnia tem, że Niemcy (podobnie jak i inne kraje, posiadające obecnie wskutek wojny słabą walutę) nie wypełniły swych zobowiązań w stosunku do obywateli holenderskich, a nawet tak daleko posunęły się w swej stronniczości, że długi hipoteczne jakoteż zobowiązania zawarte z klauzulą bezwarunkowego zwrotu w efektywnym złocie, uściły tylko do wysokości 15% — w przeciwstawieniu do Szwajcarii, gdzie uregulowały tego rodzaju należności w całkowitej wysokości w złocie.

Domaga się przeto uregulowania na takich samych podstawach i pretensyj obywateli holenderskich. Zarząd giełdy uważa, że wobec gorzkich doświadczeń, poczynionych z przedwojennymi pożyczkami zagranicznymi, nie należy obecnie przez dopuszczenie pożyczki niemieckiej do obrotu na giełdzie zachęcać społeczeństwa do lokowania dalszych pieniędzy w pożyczkach na rzecz państw obcych — aby przy następnym kryzysie Europy nie odczuło ono podobnie smutnych skutków.

Memoriał domaga się od wyżej przytoczonych Ministerstw poczynienia odpowiednich kroków, aby dział pożyczki niemieckiej, zaciągniętej w Holandji, został przeznaczony na uregulowanie przedwojennych pretensyj obywateli holenderskich w stosunku do Niemiec. Ponieważ zaś plan Davesa nie dopuszcza przeznaczenia tej pożyczki na tego rodzaju cele — Rząd holenderski winien wystąpić z propozycją rozwiązania powyższej kwestji przez Związek Ligi Narodów. Komisja, która powstała w swoim czasie w obrębie Ligi Narodów w celu przeprowadzenia ekonomicznej odbudowy Austrii, Węgier i Niemiec winna również podjąć się zadania rozwiązania problemu długów przedwojennych państw europejskich.

c) w Londynie i New Yorku.

Według informacji berlińskiej „Industrie und Handels-Zeitung” komisja londyńskiej giełdy pieniężnej, decydująca o dopuszczeniu pewnych papierów do oficjalnych notowań na giełdzie w Londynie, wyraziła swą zgodę na handel obligacjami niemieckiej pożyczki odbudowy wypuszczonej w innych krajach i opiewającej na funty szterlingi.

Pożyczka ta według telegramów z dnia 3 listopada 1924 r. osiągała w obrotach giełdowych kurs 5% wyższy od kursu emisyjnego.

W Nowym Jorku dnia 3 listopada 1924 r. najwyższy kurs tej pożyczki wynosił $94\frac{1}{8}$, najniższy $93\frac{7}{8}$ — kurs końcowy 94%. Obrót obligacjami pożyczki wynosił 250.000 dolarów Stanów Zjednoczonych.

Uzupełnienie spisu telefonów Banku Polskiego.

Bank Polski z dniem 1 listopada 1924 r. skasował centralę telefoniczną, której numery podano na str. 1 spisu telefonów, a tem samem unieruchomiono wszystkie dodatkowe aparaty telefoniczne w Wydziałach Dyrekcji i Oddziale Głównego.

Wobec tego wszystkie Oddziały mogą obecnie łączyć się w godzinach biurowych (8.30 — 15.30) z Wydziałami Dyrekcji i Oddziału Głównego zapomocą bezpośrednich aparatów telefonicznych, podanych we wspomnianym spisie telefonów.

Równocześnie podaje się uzupełnienie numerów telefonicznych, które należy zanotować w spisie telefonów Banku Polskiego:

na str. 5. **Sekretariat:**

Biblioteka i Biuro Ekonomiczne Nr. 78-64

" " " **Wydział Personalny i Prawny:**

Skreślić Nr. 78-64 (Biuro Wydziału Personalnego).

" " 6. **Wydział Administracyjny:**

Naczelnik Wydz. Adm. Ludwik-Stefan Gorazdowski. " 89-62

mieszkanie ul. Natolińska Nr. 8 m. 11 " 251-50

" " 7. **Wydział Walutowy:**

Zastępca Naczelnika Wydz. Stanisław Szudek " 45-72

" " 8. **Centralna Księgowość:**

Sala główna Centralnej Księgowości grupy III-VIII " 313-57

" " 9. **Oddział Główny:**

Wice-Dyrektor Oddz. Głównego Zdzisław Gidyński " 78-06

Wydział Żyrowo-Przekazowy (aparat drugi) " 313-59

Biuro Oddziału Głównego " 317-72

Wydział Przekazów Zagranicznych " 317-71

Dział Pocztowy i Ekspedycja " 317-70

Wydział Depozytowy " 313-58

" " 19. **Kalisz:**

Sala operacyjna (czynny od 8.30 do 16) " 16

Gabinet Dyrektora Oddziału " 189

Mieszkanie Dyrektora (czynny całą dobę) " 189

Wszystkie aparaty mogą być łączone z Warszawą i Oddziałami.

" " 21. **Kraków:**

Centrala telefoniczna " 47

(do połączeń z 15 dodatkowymi aparatami) " 30-15

Dyrektor Oddziału (godziny biurowe) " 21-53

Mieszkanie prywatne Dyrektora Oddziału " 31-14

Mieszkanie prywatne Zastępcy Dyrektora (czynny

podczas dnia i nocy). " 33-66

Wszystkie aparaty mogą być łączone z Warszawą i Oddziałami.

" " 27. **Poznań.**

Dział Dyskontowo-Inkasowy " 52-45

Izba Rozrachunkowa i działy: Żyrowo-Przekazowy

i Giełdowy. " 27-52

" " 30. **Siedlce.**

Sala operacyjna " 93

Ażeby spis telefonów Banku Polskiego zawsze odpowiadał rzeczywistości, mają Oddziały zawiadamiać niezwłocznie Wydział Administracyjny o każdej zmianie numerów telefonicznych.

Ruch służbowy.

Przeniesienia.

Dębicki Leon z Oddziału w Krakowie, Gładysz Jakób z Oddziału w Kielcach, Guzik Kazimierz z Oddziału w Wejherowie, Kawałkowski Stanisław z Centralnej Księgowości w Warszawie, Olexiński Tadeusz z Oddziału w Suwałkach, Szafranski Michał z Oddziału w Równem i Szumowski Paweł z Oddziału w Krakowie — wszyscy do nowopowstającego Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim.

Nominacje.

Jarmicki Bolesław, Zastępca Dyrektora Oddziału w Brześciu n/Bugiem, mianowany Dyrektorem tegoż Oddziału, Marcickiewicz Paweł, urzędnik Oddziału w Wilnie, mianowany Zastępcą Dyrektora Oddziału w Brześciu n/Bugiem.

BANK POLSKI.